

2. Factores de risco laboral

Caes son as **condicións inadecuadas** do traballo que poden provocar a aparición de riscos laborais? Segundo os especialistas en prevención estas condicións ou factores de risco poden ser clasificados en 4 grupos os cales provocan os seguintes danos:

Condicións inadecuadas	Factores de risco	Danos
Condicións de seguridade	<ul style="list-style-type: none"> Os lugares de traballo: os espazos, as instalacións, as escaleiras. Os equipos de traballo: máquinas, ferramentas, equipos de transporte. 	Accidentes de traballo
Condicións medio ambientais	<ul style="list-style-type: none"> Axentes físicos: o ruído, as radiacións, as vibracións, a temperatura e a iluminación. Axentes químicos: as substancias e preparados químicos. Axentes biolóxicos: os virus, as bacterias, os fungos e protozoos. 	Enfermidades profesionais
Condicións ergonómicas <i>fatiga</i>	<ul style="list-style-type: none"> A carga física do traballo: os esforzos físicos, as posturas, a manipulación de cargas. A carga mental do traballo: a cantidade de información e a rapidez na toma de decisións, o grao de atención, de responsabilidade, etc. 	Fatiga física Fatiga mental
Condicións psicosociais	<ul style="list-style-type: none"> A organización do traballo: a monotonía, a variedade na tarefa, a posibilidade de participar na toma de decisións, a supervisión xerárquica, o horario, etc. As características persoais: a perfección na realización da tarefa, a motivación laboral, a percepción do risco. 	Insatisfacción laboral Estrés Mobbing Bournout

Exemplo 1

Clasifica segundo os catro grupos de factores de risco as seguintes condicións de traballo:

a) Un volume moi elevado de ruído dunha máquina.

b) A falta de varanda nunha escaleira.

c) Levantar bobinas de cobre de 40 kg.

d) A tarefa monótona de colocar laranxas nunha caixa todos os días do ano. Solución:

a) O ruído é un axente físico das condicións do medio ambiente.

b) Lugar de traballo inadecuado das condicións de seguridade.

c) Supón unha carga física das condicións ergonómicas.

d) É a forma de organizar o traballo: as condicións psicosociais, así como movementos repetitivos: ergonomía.

4. Medidas de prevención e protección de riscos laborais

Que diferenza existe entre as medidas de prevención e de protección?

Medidas de prevención

- Actúan antes de que se produza o accidente (ou calquera outro dano) de maneira que **tentan eliminar ou reducir as causas** na súa raíz, intervindo sobre o foco do risco e evitando así que se produza o accidente ou outro dano.
- Seguindo co exemplo dos automóviles, unha medida de prevención serían uns freos ABS que tentan evitar que chegue a producirse o choque.

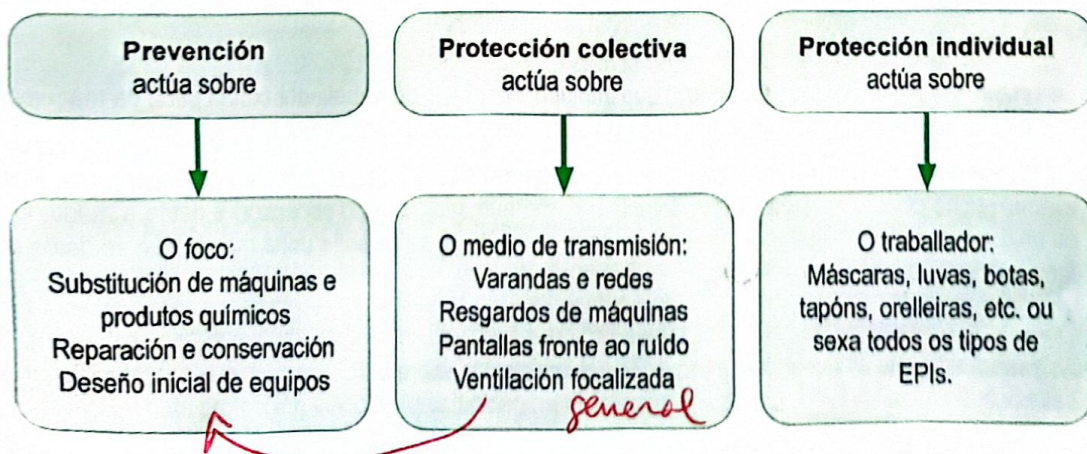
Medidas de protección

- Son aquelas que non evitan o risco ou perigo, senón que se encargan de **reducir ou eliminar as súas consecuencias (danos) sobre o traballador**. Hai situacións nas que as medidas de prevención non poden evitar o accidente, polo que se asume a presenza de determinado grao de risco e se tenta reducir o dano.
- No exemplo do automóbil sería o **airbag**. É unha medida que non evita o accidente senón que tenta minimizar as consecuencias sobre a persoa, protéxela.
- Existen **dous tipos** de medidas de protección: **as colectivas** que protexen a varios traballadores á vez **ao actuar sobre o medio de transmisión** (unha rede de seguridade, un extractor de fumes, etc), e **as individuais ou equipos de protección individual** (EPIs como luvas, máscaras, tapóns, etc) que só protexen a un traballador directamente.

Que medidas son prioritarias?

A normativa utiliza como **principio fundamental o da prevención**, polo que en primeiro lugar hai que evitar os riscos na súa orixe e avaliar aqueles que non poidan evitarse, para posteriormente, como **segunda medida**, utilizar técnicas de **protección colectivas** e, se non resultase posible ou fosen insuficientes, en **último lugar** empregar técnicas de **protección individual**.

Así, **por exemplo**, nunha empresa onde **existise moito ruído** débense en primeiro lugar, tomar medidas de prevención actuando sobre o foco do risco, por exemplo substituíndo as máquinas por outras menos ruidosas ou illándoas lonxe dos lugares de traballo. Se iso non fose posible ou suficiente, en segundo lugar débense tomar medidas de protección colectiva, como colocar pantallas fronte ao ruído que minimicen o volume que chega aos traballadores. E se coas anteriores medidas tampouco fose posible eliminar o ruído, entregaríanse EPIs como cascos, orelleiras ou tapóns para protexer individualmente aos traballadores.

Exercicios

7º) Belén traballa nunha empresa de cerámica onde se produce po en suspensión na fábrica. A empresa establece as seguintes medidas de prevención e protección de riscos:

- Entrega máscaras aos traballadores.
- Utiliza aspiradores de po nos lugares de traballo.
- Substitúe o cloro polo osíxeno que é menos prexudicial.

a) Indica cal é unha medida de prevención, cal unha medida de protección colectiva e cal unha medida de protección individual.

b) Indica a orde de utilización destas 3 medidas.

Exercicios

8º) Clasifica as seguintes medidas segundo sexan medidas de prevención ou de protección. Indica sobre que elemento están a actuar (foco, medio de transmisión ou traballador):

a) Usar varandas e redes fronte a caídas nunha obra.

b) Engrasar unha máquina para reducir o seu ruído.

c) Substituír o uso de tellas de uralita que conteñen amianto por outros produtos non cancerixenos.

d) Entregar roupa especial contra o frío en cámaras frigoríficas.

e) Dispoñer unha bandexa debaixo dos envases de produtos químicos almacenados, para recoller posibles derrames.

f) O resguardo dunha guillotina de follas, que debe usarse para que funcione a máquina.

6. A avaliación de riscos laborais

Un dos principios fundamentais da actuación preventiva é que "cando non se poden evitar os riscos débense avaliar que riscos son os que existen". Este principio é importante, xa que non significa convivir porque si cos riscos e basta con medilos, débense evitar na súa orixe e se non é posible, entón pásase a avalialos.

Débese realizar por **cada posto de traballo** ao **comezo** da actividade e de forma periódica sempre que se producen cambios ou existen danos ou insuficiencia das medidas.

Como **avaliar** se existen ou non riscos laborais? Existen varios métodos de avaliación, entre os que destaca o **método de avaliación de riscos do INSST**.

Este método consiste en **valorar dúas características** de cada risco laboral: a **probabilidade** de que ocorra o accidente e as consecuencias no caso de que ocorra. Da súa combinación saenos unha clasificación do **nivel de risco**:

		Consecuencias		
		Lixeiramente danifias	Danifias	Extremadamente danifias
Probabilidade	Baixa	Trivial	Tolerable	Moderado
	Media	Tolerable	Moderado	Importante
	Alta	Moderado	Importante	Intolerable

O Instituto establece unha **prioridade de actuación** segundo o nivel de **risco**:

Nivel de risco	Accións preventivas
Trivial	Non require acción específica.
Tolerable	Non se necesita mellorar a acción preventiva, aínda que se poden considerar melloras que non supoñan unha carga económica importante. Requírense comprobacións periódicas.
Moderado	Débense facer esforzos para reducir o risco , investindo nas medidas precisas, as cales deben implantarse nun período de tempo determinado.
Importante	Non debe comezarse o traballo ata que se reduciu o risco. Poida que se precisen recursos considerables para controlar o risco.
Intolerable	Non se debe continuar nin comezar o traballo ata que se reduza o risco.

🔗 Exemplo 1

AVALIACIÓN DE RISCOS SEGUNDO O INSST

Nun posto de traballo detéctanse os seguintes perigos, valorándose a súa probabilidade e as súas consecuencias:

- Substancias tóxicas (pegamentos). A probabilidade é media e as consecuencias lixeiramente danifias.
- Certos riscos mecánicos, sobre todo golpes con partes en movemento da máquina, que teñen unha probabilidade media de que ocorran e unhas consecuencias danifias.
- Queimaduras producidas por soldadura. A probabilidade é alta pola ausencia de protección, e as consecuencias danifias.

Clasifica os riscos segundo o seu nivel e indica que medidas de actuación habería que tomar. **Solución:**

- As substancias tóxicas: probabilidade media e lixeiramente danifias: risco tolerable. Comprobacións periódicas.
- Golpes: probabilidade media e danifias: risco moderado. Débense facer esforzos por reduci-lo.
- Queimaduras: probabilidade alta e danifias: risco importante. Non debe comezarse ata que non se reduza o risco.

FÍJATE

- Unha consecuencia lixeiramente danifias podería ser un pequeno corte, irritación de ollos, dores de cabeza etc.
- Unha consecuencia danifias faría referencia a queimaduras, asma, xordeira etc.
- Unha consecuencia extremadamente danifias podería apuntar a fracturas graves, intoxicacións, amputacións ou un accidente mortal.

Práctica 14

Segundo o método de avaliación do INSST, avalía as seguintes situacións e indica que acción preventiva debería levar a cabo:

- Un pequeno corte que é lixeiramente danifias e cuxa probabilidade de que ocorra é baixa.
- Unha queimadura co lume da cocleña, que é danifias, cuxa probabilidade de que ocorra é media.
- Unha intoxicación con benceno, que é extremadamente danifias, e cuxa probabilidade de que ocorra é media.

rais, que ten como función a promoción da prevención en pequenas empresas (www.funprl.es)

- A Comisión Nacional de Seguridade e Saúde no Traballo, que é un órgano consultivo de participación das administracións públicas, os sindicatos e as asociacións empresariais (www.cnsst.es).

1.2 Obrigas en materia de prevención

O empresario ten un **deber xeral de protección** do traballador fronte aos riscos laborais que poidan ocorrer no traballo. Este deber **concrétase nunha serie de obrigas** que desde o punto de vista dos traballadores supoñen **uns dereitos en materia de prevención**.

Iso non exime aos **traballadores** de ter **tamén unhas obrigas** sobre prevención de riscos.

A) Obrigas dos empresarios

As empresas teñen que cumprir unha serie de obrigas que se detallan a continuación.

Planificar a prevención

- O empresario está obrigado a elaborar un plan de prevención de riscos, o cal debe integrarse dentro da organización da empresa.
- O devandito plan significa que se vai a definir que facer, como e con que recursos, quen o vai facer e cando o van facer, de maneira que non quede á improvisación a prevención e protección dos traballadores.

Avaliar os riscos

- Cando non se poden evitar os riscos, se deben avaliar **que riscos** son os que existen.
- Debe existir unha avaliación inicial e posteriormente outras **periódicas** cada vez que se produza un cambio nas condicións de traballo ou aparezan danos ou indicios de que as medidas que se están tomando non son suficientes.
- A avaliación de riscos faise por **cada posto de traballo**.
- Os riscos avallanse en función da **probabilidade** de que ocorra un dano e en función da **severidade** do mesmo.

Elaborar un plan de emerxencia

- No plan de emerxencia analízanse as **posibles situacións** de emerxencia (un incendio, unha explosión, etc) e as **medidas** necesarias en primeiros auxilios, loita contra incendios e medidas de evacuación.
- No plan désígnase ao **persoal** encargado de adoptar as devanditas medidas de emerxencia, o cal debe posuír a formación e os medios necesarios.
- O plan establece a coordinación con **servizos externos**: urxencias, bombeiros, protección civil, etc.

Prover equipamentos de traballo

- O empresario debe proporcionar equipamentos de traballo que **sexan seguros**, así como adoptar **medidas de protección** para utilizar eses equipamentos.

Prover equipamentos de protección individual

- Os EPIs serán entregados de forma **gratuíta** pola empresa.
- Avaliaranse **que postos** necesitan EPIs e selecciónanse aqueles que sexan **adequados** ao dano do que protexen.
- Todos os EPIs deben de levar a **marcado CE** como **garantía de calidade** na súa fabricación. Ademais, aqueles que protexen de riscos moi graves deben dispoñer dun código numérico de 4 díxitos (CE- xxxx) que mostra o control realizado por unha entidade certificadora.
- Calquera EPI debe contar coa **Declaración de Conformidade**, que é un documento do fabricante que acredita que o EPI cumpre os requisitos de calidade, así como **coas Instrucións** que permitan o seu uso correcto.
- Deben estar adaptados e ser **ergonómicos** para cada traballador. Son de **uso persoal**.
- A empresa debe **informar e formar** aos traballadores sobre como usar os EPIs, así como **vixiar** que os operarios os utilicen.

Exemplo 1

Cristina vai abrir un gabinete de estética, para o que vai contratar varias traballadoras. A xestoría indícalle que debe cumprir coa planificación e avaliación de riscos laborais. Que debe facer para cumprir con estas dúas obrigas? **Solución:**

Debe elaborar un plan de prevención de riscos que conteña que facer, como e con que recursos, quen e cando o van facer. Doutra banda, debe avaliar os riscos que non poidan evitarse, tanto ao comezo da actividade como de forma periódica se hai modificacións nos postos.

Exercicios

1º) Carmen acaba de comezar a traballar nunha cadea de montaxe de computadores substituíndo a outra persoa de baixa. O encargado entrégalle unhas luvas e cascos usados pola persoa á que ela supe, os cales lle veñen grandes. Como non lle apetece poñerse nada de ninguén está a pensar en comprarse ela mesma as luvas, ademais os EPIs indica "made in China" e non se fía xa que o risco de xordeira é moi grave.

a) Pode entregarlle a empresa eses EPIs? Por que?

b) Debería Carmen comprarse os EPIs?

c) Se o risco do seu posto é moi grave, que debe indicar na etiqueta?

Exercicios

2º) Sandra vai abrir un salón de beleza e contratar algunhas traballadoras. Infórmanlle que debe elaborar os documentos básicos de prevención de riscos, polo que decide consultar á súa xestoría cales son e en que consisten.

a) Como se chama o documento básico sobre prevención que debe integrarse dentro da organización?

b) En que casos hai que avaliar os riscos laborais?

c) Cantas avaliacións de riscos hai que realizar?

d) Coméntanlle que debe avaliar cada zona de traballo, é correcto? Por que?

e) Que medidas deben incluírse no plan de emerxencia?

f) Pode a empresa elixir por sorteo ao persoal encargado de adoptar medidas de emerxencia?

Exemplo 2

Nun taller de carpintería unha máquina empeza a botar fume e obsérvase que se está queimando por dentro. Os dous traballadores saen correndo do taller e chaman ao dono por teléfono para que acuda, pois é un imprevisto ante o que non saben que facer. Que obrigas ten a empresa nunha situación como esta?

Solución:

A empresa debe ter un plan de emerxencia onde se teña prevista a posibilidade de que exista un risco grave e inminente para os traballadores e como hai que actuar ante o devandito risco.

Os traballadores, e os representantes, teñen que ser informados de que existe ese posible risco, así como recibir instrucións de como paralizar a súa actividade para que poidan abandonar o posto sen perigo, cando non puidesen poñerse en contacto co superior xerárquico.

No plan de emerxencia deberían estar sinaladas as persoas encargadas de actuar en caso de ter que tomar medidas de loita contra incendios, de primeiros auxilios ou de evacuación, así como contactar con servizos externos.

Adoptar medidas en caso de risco grave e inminente

- É aquel risco que é probable que ocorra racionalmente nun futuro inmediato e supón un dano grave para os traballadores.
- O empresario está obrigado a:
 - » Incluir medidas no plan de emerxencia fronte a este risco e informar aos traballadores e aos seus representantes de que existe o devandito risco no traballo.
 - » Adoptar medidas e dar instrucións para que os traballadores que non poidan poñerse en contacto co superior xerárquico poidan interromper a actividade e abandonar de inmediato o traballo (pulsar o botón de parada de emerxencia, abandonar o taller, etc).
- Quen pode paralizar totalmente o traballo? En principio é o empresario o autorizado a paralizar o traballo, pero se este non o fai, tamén están facultados os representantes dos traballadores, os cales deben comunicalo inmediatamente ao empresario, dispoñendo a autoridade laboral dun prazo de 24 horas, para que esta decida se continúa ou non a paralización.
- Un exemplo de risco grave e inminente sería que un instalador de placas solares realizase o seu traballo nunha cuberta inclinada, sen ningún tipo de protección colectiva ou individual.

Dar formación e información

- O empresario debe informar aos traballadores dos riscos xerais da empresa e dos específicos dos seus postos de traballo, así como das medidas de prevención e protección e en caso de emerxencia. Iso concrétese na entrega do manual de prevención.
- Ademais de informar co manual, debe ofrecer formación teórica e práctica que sexa suficiente e estea adaptada aos riscos do posto de traballo.
- Debe realizarse nos seguintes casos: no momento da contratación, no caso de modificación do posto de traballo, tras a introdución de novas tecnoloxías ou se se producen cambios nos equipos de traballo.
- A formación realízase, se é posible, dentro da xornada de traballo e compútase como tempo de traballo, sen que sexa posible trasladar ao traballador os seus custos. Se se realiza fóra do horario de traballo, descóntase o tempo investido na mesma.
- O traballador está obrigado a participar na formación. O curso de nivel básico é de 30 horas ou de 50 horas se hai riscos especiais.

Consulta e participación

- Os representantes dos traballadores teñen dereito a ser consultados e a participar nas decisións que tome a empresa en prevención de riscos.
- Isto realízase a través dos delegados de prevención e do comité de seguridade e saúde, os cales se desenvolven no punto 3 do tema.

Exercicios

3º) Ante o incendio dunha máquina, o operario que a utiliza normalmente avisa ao resto de compañeiros que abandonen o taller debido ao fume tóxico que está a desprender e a que poida estalar. Acto seguido aparece o xefe de taller enfadado porque a el non se lle avisou ao instante. Doutra banda, os representantes dos traballadores están a se cuestionar paralizar totalmente o traballo debido á cantidade de riscos perigosos que hai na empresa e que necesitan solucionarse inmediatamente.

- É un risco grave e inminente?
- Ten razón o xefe de taller en canto a que non se lle avisou?
- Podía o operario paralizar o traballo e abandonar o posto?
- Poden os representantes paralizar totalmente o traballo?
- A quen llo debe comunicar?
- En que prazo deben comunicar a paralización total?
- Respecto a un risco grave e inminente, en que documento ten que ter a empresa prevista a medidas fronte esta situación?
- A quen debe informar a empresa deste risco?
- Que indicacións se deben redactar fronte a este tipo de risco?

Vixilancia da saúde

- A empresa está obrigada a realizar periodicamente controis médicos aos seus traballadores a través dos servizos de prevención.
- Estes realzaranse cando se inicia a actividade laboral, ao reincorporarse ao traballo despois dunha ausencia prolongada por motivos de saúde, e ao finalizar a actividade laboral cando poidan aparecer secuelas a longo prazo.
- Só se realizan as probas imprescindibles e necesarias, respectando a dignidade, intimidade e a confidencialidade dos datos médicos, por iso só se comunica ao empresario e representantes a condición de apto ou non apto. Os resultados completos comunícanse ao traballador.
- O traballador pode asinar que non quere realizala, salvo que sexa obrigatoria por lei e a súa non realización leve consigo graves riscos para a súa saúde.

Exemplo 3

Van contratar a Natalia nunha fábrica de papel. A empresa quérelle realizar un exame médico, así que lle di que vaia ao servizo de prevención alleo e que lle fagan o recoñecemento médico completo, e que cando teña os resultados das probas as traia á oficina e xa lle farán o contrato para empezar, debido a que ata que non vexan os resultados non saben se poden contratala. As probas solicitadas son as correctas? Pode a empresa coñecer os resultados das probas? **Solución:**

Non son as correctas, pois as probas serán as necesarias e as imprescindibles para o posto, non un exame completo. A empresa non pode coñecer os resultados concretos das probas, polo que non pode pedirle que traia os resultados. O servizo de prevención só informará á empresa do resultado de se é apta ou non apta para ese posto, sen máis detalles.

Exercicios

4º) A José Ramón indícanlle que antes de empezar a traballar debe ir ao seu médico da seguridade social para pedirle un recoñecemento médico completo, e traer os resultados á empresa para ver se é apto ou non para o traballo no taller.

- a) Debe ir o traballador ao seu médico da seguridade social? *NON, Nunha fábrica de papel*
- b) Son correctas as probas que lle pediron? Por que? *NON, debe facer probas ao posto*
- c) Debe recoller el mesmo os resultados e entregalos á empresa? *NON*
- d) Que resultados pode ter a empresa das probas? *APTO ou NON*
- e) Que resultados pode ter o traballador das probas? *Todo*
- f) Pode negarse José Ramón a realizar o recoñecemento médico? *Si, Solu*

5º) A un traballador entréganlle o manual de prevención de riscos cos riscos xerais e as medidas de prevención, para que o firme ao ser contratado. Ao mesmo tempo, dinlle que traia as máscaras e luvas de casa, e que se non ten pódeos comprar en calquera tenda.

- a) Informouse ben ao traballador? Por que?
- b) Ademais de informar, que outra obrigaón ten a empresa no momento de contratar?
- c) Debe o traballador comprar os EPIs? Por que?

6º) Luís Alfonso vai ser contratado durante 1 ano. A empresa preguntalle se sabe algo de prevención de riscos e Luís Alfonso contesta que en clase de FOL algo viu. A empresa dille que repase o libro de FOL pois debe estar formado en materia de prevención de riscos para poder traballar, aínda que de todas as maneiras lle entregará o manual de prevención para que tamén o lea.

- a) Substitúe o libro de FOL ao manual de prevención en canto á formación? Por que? *NON, por que a empresa non dá formación*
- b) Existe motivo para dar formación ao traballador? *Claro, pois é un traballador novo*
- c) Estaría obrigado a participar na formación o traballador? *Si*
- d) Sobre que riscos debe ser a formación? *Veráis e os do seu traballo*
- e) En que horario debe realizarse a formación? *horario de traballo e non compensada*
- f) Se se realiza fóra do horario, computa como de traballo? *Si*

7º) Nunha empresa de 20 traballadores o delegado de persoal pide que se lle teña en conta á hora de elaborar as medidas de prevención pois el tamén actúa como delegado de prevención. A empresa indícalle que esa función é máis técnica e que lle corresponde en exclusiva aos técnicos de prevención da empresa.

- a) Ten razón o delegado en que se lle consulte á hora de adoptar as medidas de prevención?
- b) Ademais da consulta, que outra función pode solicitar o delegado?
- c) A través de que persoas ou órganos poden participar os traballadores na prevención?

Exercicios

8º) Inés é chamada por unha ETT para un contrato de 15 días, pero antes dille que debe asinar algúns papeis de prevención de riscos, algúns na ETT e outros na empresa.

- Quen debe levar a cabo a formación en prevención?
- De quen é a obrigaón de realizar o recoñecemento médico á traballadora?
- Quen debe informar a Inés dos riscos concretos e das medidas de prevención?

Exercicios

9º) Unha operaria dun almacén está embarazada de 5 meses, polo que lle indica á dirección que xa non pode manipular as caixas co peso que leva consigo, solicitando que se tomen as medidas oportunas. Ademais está cansada de ter que traballar en quenda de noite unha de cada tres semanas.

- Que medida debería tomar a empresa en primeiro lugar?
- Que medida debería tomar a empresa en segundo lugar?
- Que medida debería tomar a empresa en terceiro lugar?
- Pode traballar en quenda de noite?
- E en quendas de mañás e tardes?
- Se ao final se suspendese o contrato, canto cobraría a traballadora e quen lle pagaría?

Protección de grupos especiais de risco

Protección da maternidade e a lactación

- Débese realizar unha **avaliación específica dos riscos** aos que está sometida a traballadora e determinar a que postos específicos, exentos de risco, se pode destinar á mesma.
- Nos Anexos VII e VIII do RD 39/97 vén recollido unha "Listaxe non exhaustiva" de axentes e condicións de traballo que poden ocasionar un risco para as traballadoras embarazadas e en período de lactación, así como unha listaxe de riscos aos que nunca están expostas.
- Para evitar a exposición da traballadora embarazada a eses riscos, en primeiro lugar hai que **adaptar as condicións de traballo** do seu posto. Entre esas medidas incluírá, cando sexa necesario, a **non realización do traballo nocturno**, polo que dependerá da avaliación de riscos de cada posto concreto.
- Cando non é posible adaptar o posto de traballo, en segundo lugar téntase **cambiar á traballadora a un posto compatible** co seu estado, conservando o seu nivel retributivo.
- Se ningunha das medidas anteriores é posible, queda en **suspensión o seu contrato de traballo por risco durante o embarazo ou a lactación**, cobrando o 100% da base reguladora tal como se desenvolve na UD 9.

Protección de menores e traballadores especialmente sensibles

- Débense **avaliar os riscos** do traballo que poidan afectar a menores ou a traballadores especialmente sensibles aos devanditos riscos (por exemplo debido a unha discapacidade), así como tomar as medidas específicas de prevención.
- Os menores non poden traballar** en traballos perigosos, nocivos, tóxicos, insalubres, nin en horario nocturno.

Protección de traballadores contratados por ETTs

- A ETT está obrigada a:**
 - Informar dos riscos concretos e das medidas de prevención e de protección,
 - Formar aos traballadores no momento da contratación,
 - A vixilancia da saúde e á entrega dos EPIs, ambos previamente á contratación.
- A empresa usuaria é a responsable** das condicións de execución do traballo, para iso debe informar á ETT dos riscos concretos e das medidas de prevención e protección, e de forma directa aos traballadores.
- As ETTs teñen **prohibida** a contratación de determinados traballos considerados **perigosos**, como aqueles en os que existen radiacións, axentes biolóxicos dos grupos 3 e 4, ou axentes canceríxenos ou tóxicos para a reprodución. Os convenios colectivos tamén poden engadir outras prohibicións.

Exemplo 4

Pilar traballa de limpadora nunha empresa e Rocío de administrativa. Ambas quedaron embarazadas e olron que á metade do embarazo poden pedir unha "baixa por estar embarazadas" e cobrar o 100%. Están no certo? Solución:

Non, pois no caso de que o posto de traballo supoña un risco para a muller embarazada, a orde das medidas en caso de maternidade implica primeiro adaptar o posto de traballo para que non lle supoña ningún risco á nai ou ao feto; se iso non é posible, hai que cambiar á traballadora a outro posto compatible co seu estado; e se tampouco existe un posto compatible, entón si que se suspende o contrato cobrando o 100%. Iso non impide que a muller embarazada poida dispoñer dunha baixa por calquera enfermidade ou accidente.

C) O papel da Inspección de Traballo

BUSCA NO TEU CONVENIO

Busca no convenio do teu sector as posibles faltas leves, graves e moi graves relacionadas con incumprimentos en materia de prevención de riscos, así como as sancións.

SABÍAS QUE...?

A gran maioría de empresas (o 72%) utilizan o servizo de prevención alleo para organizar a prevención da empresa, mentres que un 15% designa a traballadores, e un 10% asúmea persoalmente o empresario. Tan só un 5% conta cun servizo de prevención propio.

FÍXATE

As actividades que se consideran de risco especial son as seguintes:

- Radiacións ionizantes.
- Axentes canceríxenos, mutáxenos ou xenotóxicos de 1ª ou 2ª categoría.
- Axentes químicos de alto risco.
- Axentes biolóxicos de 3ª e 4ª categoría.
- Explosivos e minería.
- Exposición a po de sílice.
- Actividades de inmersión.
- Construción, escavación e movementos de terra.
- Industria siderúrxica e construción naval.
- Risco eléctrico de alta tensión.
- Gases comprimidos, licuados ou disoltos.

Atópase o teu ciclo formativo dentro destas actividades?

É o organismo encargado de vixiar que se cumpra a normativa laboral e de prevención de riscos laborais. Para iso realiza as seguintes funcións:

- Visita empresas para vixiar que se cumpre a normativa vixente.
- Levanta actas de infracción e propón sancións no caso de que detecte incumprimentos da normativa de prevención. A súa proposta de sanción adoita ratificarse polo órgano da administración correspondente.
- Se considera que a infracción non é suficientemente grave, pode realizar advertencias e requirimentos. Un requirimento consiste nun escrito para que a empresa modifique certas condicións de traballo, as cales, se non son modificadas nun determinado prazo, conducen a unha sanción.
- Se detecta un risco grave e inminente para a saúde dos traballadores pode ordenar a paralización inmediata da actividade e o peche temporal da empresa.
- Elabora informes en caso de accidentes mortais, graves ou moi graves.

2. A organización da prevención na empresa

As empresas teñen a obrigaçión de planificar e organizar a prevención de riscos laborais. Para iso, deben elixir unha ou varias modalidades de como organizar a devandita prevención, para o que dispoñen de 4 opcións segundo as características da empresa.

Asunción polo propio empresario

- No caso de empresas de **menos de 25 traballadores** cun único centro de traballo, o propio empresario pode encargarse da prevención de riscos se traballa de forma habitual na empresa e ten capacidade para desenvolver as funcións de prevención (ten a formación necesaria de nivel básico).
- Para as funcións de vixilancia da saúde (recoñecementos médicos), así como aquelas que non asume o empresario persoalmente, debe **acudir a outras modalidades** de organización (por exemplo, acudir a un Servizo de Prevención Alleo).
- Os empresarios que desenvolven algunha **actividade de risco especial** das que están enumeradas no lateral non poden asumir a prevención, ao supoñer un risco importante.

Servizo de prevención propio

- É o conxunto de medios humanos e materiais para desenvolver a prevención de riscos na empresa (coma se fose un departamento da empresa).
- As empresas deberán crear un Servizo de Prevención Propio nos seguintes casos:
 - » Cando a empresa sexa maior de **500 traballadores**.
 - » Cando estea entre **250 e 500** traballadores e desenvolva unha actividade de **risco especial**.
 - » Cando debido ao perigo da actividade ou ás **estatísticas** de accidentes ocorridos a Autoridade Laboral decida que debe crear un Servizo de Prevención Propio ou ben acudir a un Servizo de Prevención Alleo.
- Os Servizos de Prevención realizan as **seguintes funcións**: a) Elaborar o Plan de Prevención de Riscos Laborais. b) Avallar os riscos. c) Determinar as prioridades de actuación. d) A formación e información dos traballadores. e) A vixilancia da saúde dos traballadores. f) A actuación en caso de primeiros auxilios e plans de emerxencia.